

JYVÄSKYLÄN SEURAKUNNAN
YMPÄRISTÖKASVATUSSUUNNITELMA
2021-2025

TAUSTAKSI

Suomen evankelisluterilaisen kirkon suurin seurakunta, Jyväskylän seurakunta, on saanut Kirkon ympäristödiplomin vuosille 2021–2025. Sen osana on tämä ympäristökasvatussuunnitelma.

Suunnitelma herättelee meitä huomioimaan luomakunnan, jota saamme luomisen teologian rohkaisemana viljellä ja varjella, ja ohjaa toimintaamme kaiken ikäisten kaupunkilaisten parissa.

Suunnitelmaan on koottu toiminnan kärjet, jotka konkretisoituvat vuosittain alue seurakuntien ja työalojen toimintasuunnitelmissa. Kärjet on koottu kevään ja kesän 2021 aikana.

Saadun kokemuksen pohjalta ympäristökasvatussuunnitelmaa voidaan edelleen täydentää ja kehittää ympäristödiplomikauden aikana. Suunnitelman toteutumista seurataan vuosittain toimintakertomuksissa ja se otetaan tarkastelun ja kehittämisen kohteeksi myös ympäristödiplomin väliauditoinnissa.

- Jyväskylän seurakunnan yhteinen suunta vuoteen 2026 on nimeltään Lepoa Jumalassa – lähellä ihmistä. Arvojamme ovat usko, toivo ja rakkaus – tehtävänäme on kutsua ihmisiä elämään Jumalan yhteydessä sekä pitämään huolta lähimmäisistä ja luonnosta.

YMPÄRISTÖ

Jyväskylän kaupunki, Jyväskylän seurakunta ja sen yhdeksän alue seurakuntaa sijaitsevat Keski-Suomessa järvien ja metsien lähellä ja keskellä. Ympäristöme lukuisat luonnonkauniit paikat tarjoavat runsaasti mahdollisuuksia virkistytymiseen, hiljentymiseen ja elämyksiin kaikille kaupunkilaisille sekä inspiraatiota seurakunnan työhön.

TAVOITTEET

Haluamme omalla toiminnallamme kunnioittaa ja säästää luontoa sekä hidastaa ilmastonmuutosta. Pyrimme edistämään kestävää muutosta ihmisten elämäntavoissa ja valinnoissa koko elämänkaaren ajan. Pohjanamme on kirkon yhteinen energia- ja ilmastostrategia, jonka tavoitteena on hiilineutraali kirkko vuoteen 2030 mennessä.

TEOLOGISET LÄHTÖKOHDAT

Lähtökohtamme on luomisen teologiassa. Jumala on kaiken, maailman ja elämän Luoja. Elämän säilyminen, oikeudenmukaisuuden toteutuminen ja ihmisten välinen myötätunto ovat esimerkkejä siitä, että Jumala vaikuttaa luomakunnassaan ja rakastaa luotujaan. Meidän velvollisuutemme on varjella ja hoitaa Jumalan maailmaa. (Ks. Katekismuksen 1. uskonkohta ja 1. Moos.1:1 ja 1. Moos.2:15)

YHTEISIÄ KÄRKIÄMME:

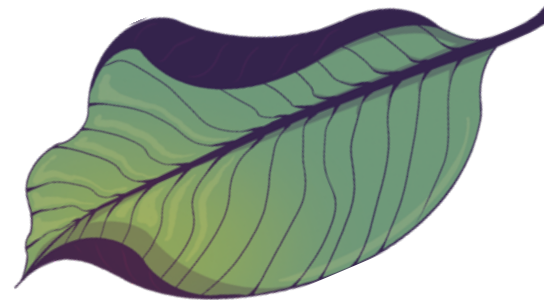
1. HARTAUUS- JA JUMALANPALVELUSELÄMÄ

Luontokirkoissa elämme Jumalan kädenjälkien ympäröimänä. Koristamme kirkkojen ja kerhojen alttareita kesäisin luonnonkukilla. Vietämme luomisen juhlaa Luomakunnan sunnuntaina, ja muistamme tehtävästämme viljellä ja varjella Jumalan luomaa maailmaa, luontoa, ihmisiä ja eläimiä. Pidämme teemaa esillä läpi vuoden.

Merkitsemme rukouspolkuja ja pyhiinvaellusreittejä niin, että yhä useammilla on mahdollisuus kokea pyhää arjen keskellä. Vihimme hääpareja luonnon keskellä. Kastejuhlassa perhe saa kastepeukortin, jossa kerrotaan, että seurakunta istuttaa kastelahjana puun Afrikkaan tai Aasiaan Suomen Lähetysseuran ilmastorahaston kautta.

2. VIESTINTÄ

Seurakunnan eri kanavissa pidetään esillä ympäristöön liittyviä teemoja ja seurakunnan ympäristötoimintaa. Huomioimme muun muassa ekotapahtumien vuosikellon.

3. KASVUN KAAREN ERI VAIHEET

Varhaiskasvatuksessa olemme lasten ja perheiden kanssa mahdollisimman paljon ulkona. Tutkimme, ihmettelemme, haistelemme ja maistelemme luontoa. Luonnossa myös liikutaan, seikkaillaan ja kokeillaan uusia taitoja. Luonnonmateriaaleja hyödynnetään askartelussa, ja roskat lajitellaan.

Nuorten ja rippikoululaisten luontosuhdetta vahvistetaan opetuksessa, hartauksissa, lauluissa ja iltanuotiolla. Olemme ulkona ja liitämme luonnon eri tavoin hartauksiin, jumalanpalveluksiin sekä rippikoulun ohjelmaan. Rippikouluissa pyritään lisäämään kasvis- ja lähiruokaa. Käsittelemme ympäristöahdistukseen liittyviä tunteita ja vahvistamme toivoa. Rippikoulun ympäristökasvatus perustuu tutkittuun ja luotettavaan tietoon.

Myös aikuisten ja varttuneemman väen kanssa käsitellään luonnon ja ihmisen suhdetta kuunnellen ja keskustellen. Ympäristöteemat ovat luontevasti läsnä jumalanpalveluksissa ja hartauksissa koko kirkkovuoden ajan.

4. ILMASTONMUUTOKSEEN LIITTYVIEN TUNTEIDEN KÄSITTELY

Erilaisissa seurakunnan kokoontumisissa puhutaan ilmastonmuutoksesta, luontokadosta ja niihin liittyvistä ajatuksista ja tunteista. Kuunnellaan pelkoa ja ahdistusta herkällä korvalla, rohkaistaan luottamaan Jumalan huolenpitoon ja vaalitaan toivoa. Nuorempien kanssa tunteita käsitellään leikeissä, saduissa ja loruissa, joissa eläydytään kunnioittamaan luontoa, ihmistä ja eläintä.

5. LUONTOPOLUT JA HILJAISUDELLE VARATUT PAIKAT

Pidämme yllä ja valmistamme hiljaisen mietiskelyyn ja rukoukseen sopivia polkuja ja paikkoja luontoon. Väliaikaisien polkujen luomisessa hyödynnämme mobiilisovelluksia. Puistomaiset, vehreät hautausmaamme ovat avoinna kaikille hiljaisuuden ja rauhan etsijöille.

6. LEIRIT, RETKET JA MUUT TAPAHTUMAT

Suosimme leirien järjestämisessä lähialueiden ja omia leirikeskuksiamme. Olemme leireillä ja tapahtumissa ulkona mahdollisimman paljon. Vältämme ruokahävikkiä, ja ohjaamme osallistujia ottamaan ruokaa vain sen verran kuin tarvitsee. Muistutamme jokamiehen oikeuksista ja opetellemme niiden mukaista elämää luonnossa liikkussa. Leirikeskuksista ja partiomajoilta löytyy kävijöille suunnattu ympäristöohjeistus.

7. LIIKKUVA SEURAKUNTA

Kannustamme työntekijöitä ja kaikkia seurakuntalaisia liikkumaan erityisesti kävellen ja pyöräillen. Pyöräilyn kilometrikisa, liikkuvat hartaudet, polkupyöräpyhiinvaellukset sekä muut tapahtumat ja kohtaamiset rohkaisevat ihmisiä kunnioittamaan sekä ympäröivää luontoa että itseään liikkuvana, hengellisenä ja ruumiillisena toimijana.

8. VERKOSTOYHTEISTYÖ JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN

Osallistumme maailmanlaajuisiin, kansallisiin ja paikallisiin ympäristötapahtumiin ja -kampanjoihin toisten kirkkojen ja toimijoiden kanssa. Huomioimme laajasti muun muassa keväisen Earth Hour -tempauksen ja syksyisen Reilun kaupan viikon. Pidämme monissa yhteistyöhankkeissamme ja -verkostoissamme rohkeasti esillä ympäristönäkökulmaa.

9. SEURAKUNNAN YMPÄRISTÖTAPAHTUMIEN VUOSIKELLO

Ekotekojen vuosikellosta löytyvien tapahtumien huomioiminen vaihtelee vuosittain työaloittain ja alue seurakunnittain. Toiminnasamme ja toimintasuunnitelmissamme näkyvät eri tavoin muun muassa Nuukuusviikko, Metsäpäivä, Suomen luonnon päivä, Maailman ympäristöpäivä, Ekumeeninen vastuuviikko, Luomakunnan sunnuntai, Luonnonkukkien päivä ja Lintujen pihabongauspäivä.

10. SEURAKUNTA EKOLOGISESTI TOIMIVAN YHTEISÖN ESIMERKKINÄ

Olemme ylpeästi ympäristödiplomiseurakunta ja Reilun kaupan seurakunta.

Lajittelemme, kierrätämme ja kompostoimme kiinteistöjen ja hautausmaiden jätteet huolellisesti. Vältämme turhaa kopiointia ja uusiokäytämme kirjekuoria ja papereita. Käytämme reiluja ja ympäristöystävällisiä tuotteita, ja kerromme tästä seurakuntalaisille. Käytämme kierrätysmateriaaleja ja huomioimme liikelahjankinnoissa ympäristöystävällisyyden.

Vähennämme sähkön ja veden kulutusta kiinteistöissämme ja sammutamme turhat valot. Huolehdimme yhteisten tilojen siisteydestä. Otamme käyttöön ympäristöystävälliset pesuaineet.

Tehtävämme tässä kaikessa on olla esimerkkinä, opastajina ja kumppaneina seurakuntalaisille.